

Saturs

4.	DARBĪBU PLĀNS.....	2
4.1	SYS.001 Latvijas Republikas Valsts drošuma programma (SSP LV).....	2
4.2	SYS.002 SMS veicināšana	11
4.3	SYS.003 Lidojuma datu monitorings	13
4.4	SYS.004 SMS izpildes novērtējums	14
4.5	SYS.005 Valsts aviācijas drošuma plāns (SPAS LV).....	16
4.6	SYS.006 Uzraudzība un standartizācija	18
4.7	SYS.007 Drošuma veicināšanas kampaņas.....	24
4.8	SYS.008 Informācijas drošība.....	25
4.9	OPER.001 Gaisa kuģa neparasts stāvoklis lidojumā (LOC-I)	26
4.10	OPER.002 Drošums uz skrejceļa (nobrukšana no skrejceļa, neatļauta atrašanās uz skrejceļa un sadursmes).....	27
4.11	OPER.003 Bīstama satuvināšanās gaisā (Sadursmes gaisā - MAC)	28
4.12	OPER.004 Drošums uz zemes (gaisa kuģa iekraušana, pretapledošanas apstrāde, degvielas uzpildīšana, bojājumi uz zemes utt.).....	30
4.13	OPER.005 Sadursmes ar zemi	31
4.15	OPER.007 Helikopteru ekspluatācija:	32
4.16	OPER.008 Ispārējās nozīmes aviācija - Sistēmiskie veicinātāji.....	33
4.17	OPER.009 Vispārējās nozīmes aviācija - Kontroles saglabāšana	35
4.18	OPER.010 Vispārējās nozīmes aviācija - sadzīvošana ar laika apstākļiem.....	36
4.19	OPER.011 Vispārējās nozīmes aviācija – Gaisa sadursmju novēršana.....	37
4.20	OPER.012 Vispārējās nozīmes aviācija –Lidojuma vadība	38
4.21	OPER.013 PPL/LAPL mācību programmā iekļautas nepieciešamās zināšanas meteoroloģiskās informācijas jomā.....	39
4.22	Lidlauki.....	40
4.23	Apkalpošana uz zemes.....	41
4.24	EME.001 Jauni uzņēmējdarbības modeļi	42
4.25	EME.002 Kiberdrošība	44
4.26	EME.003 Bezpilota gaisa kuģa sistēmas	45
4.27	EME.004 Lāzeri.....	46
4.28	EME.005 Bezpilota gaisa kuģa sistēmu iespējamais radītais apdraudējums lidlaukos.....	47

4. DARBĪBU PLĀNS

4.1 SYS.001 Latvijas Republikas Valsts drošuma programma (SSP LV)

EPAS darbības numurs un nosaukums: MST.0001 Dalībvalstīm jāpiešķir prioritāte darbam ar SSP
Komandas līderis: Juridiskās, aviācijas drošuma tiesiskās uzraudzības un nodrošinājuma daļas vadītājs
Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: <ul style="list-style-type: none"> — CAA LV daļu vadītāji, — aviācijasorganizāciju drošuma vadītāji, — valsts iestāžu pārstāvji (t.i., Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs, Satiksmes ministrija, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, Aizsardzības ministrija, Valsts robežsardze, meklēšanas un glābšanas dienesti)

Vēlamais rezultāts: Nodrošināt prasību efektīvu īstenošanu un novērst trūkumus uzraudzībā, kas ir priekšnoteikums efektīvai SSP LV īstenošanai
Atbildīgais: Juridiskās, aviācijas drošuma tiesiskās uzraudzības un nodrošinājuma daļa

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
SYS.001.1 Izstrādāt Ministru kabineta noteikumus “Noteikumi par Valsts civilās aviācijas gaisa kuģu lidojumu drošuma programmu”, lai aprakstītu SSP LV struktūru un saistītās programmas, kā arī dažādo komponentu mijiedarbošanos, tostarp, ar aviāciju saistīto valsts iestāžu funkcijas.	Ministru kabineta noteikumi “Noteikumi par Valsts civilās aviācijas gaisa kuģu lidojumu drošuma programmu”. CAA LV ir uzlabojusi procesu pārvaldību, norādot pienākumus un atbildību saistībā ar lidojumu drošumu, kas dokumentēts CAA LV pārvaldības sistēmas rokasgrāmatā.	Decembris, 2021	Izpildīts Izpildīts
SYS.001.2			

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

<p>Veikt trūkumu analīzi.</p>	<p>Tiek apzinātas esošās drošuma pārvaldības iespējas.</p> <p>Precizēt, pārveidot un pastiprināt esošās iespējas (t.i., elementus vai procesus, kas identificēti kā tādi, kas prasa rīcību - veido SSP LV ieviešanas plāna pamatu).</p> <p>Ir izveidots pilnvērtīgs pamats, lai atbalstītu efektīvu SSP LV ieviešanu (t.i., pamats sastāv no drošuma uzraudzības sistēmas aspektiem, kas nepieciešami, lai atbalstītu uz veikspēju balstītu pieeju).</p>	<p>Pastāvīgi</p> <p>Pastāvīgi</p> <p>Decembris, 2022</p>	<p>Procesā</p>
<p>SYS.001.3 Izstrādāt SSP LV ieviešanas plānu.</p>	<p>Atbilstošie uzdevumi / apakšuzdevumi tiek prioritāri noteikti un dokumentēti rīcības plānā.</p> <p>SSP LV ieviešanas plāns kopā ar SSP LV augstākā līmeņa (ekspozīcijas) dokumentu ir viegli pieejams visiem attiecīgajiem darbiniekiem, lai nodrošinātu, ka visi iesaistītie ir informēti par SSP LV un tās ieviešanas plānu.</p>	<p>Decembris, 2022</p> <p>Decembris, 2022</p>	<p>Procesā</p> <p>Procesā</p>
<p>SYS.001.4 Izveidot Drošuma izpildes indikatorus (SPI) un “pamatlīmeņa izpildes kritērijus”, lai salīdzinātu šo sākotnējo veikspēju ar sasniegtā rezultāta efektivitāti un to izmērītu, t.i., SSP LV efektivitāti un SMS ieviešanas efektivitāti aviācijas organizācijās.</p>	<p>Ir noteikti nacionālā līmeņa aviācijas drošuma darbības rādītāji un mērķi (SPI / SPT), kurus uzrauga CAA LV.</p> <p>Ir noteikti nacionālie aviācijas drošuma darbības rādītāji un mērķi (SPI / SPT), kurus pārrauga aviācijas organizācijas.</p>	<p>Decembris, 2022</p> <p>Decembris, 2022</p>	<p>Procesā</p> <p>Procesā</p>

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

Vēlamais rezultāts: Nodrošināt efektīvu koordināciju starp valsts iestādēm, kurām ir loma lidojumu drošuma pārvaldībā

Atbildīgais: Satiksmes ministrija, CAA LV

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
<p>SYS.001.5 Izveidot atbilstošu koordinācijas grupu (t.i. Pārvaldības grupu), kurā pārstāvētas aviācijas iestādes, kuras ir līdzatbildīgas SSP LV ieviešanā un uzturēšanā.</p>	<p>Izstrādāti Ministru kabineta noteikumi “Noteikumi par Valsts civilās aviācijas gaisa kuģu lidojumu drošuma programmu”.</p>	<p>Februāris, 2022</p>	<p>Izpildīts</p>
	<p>Izstrādāti Pārvaldības grupas darba uzdevumi. Pārvaldības grupa darbojas - sanāksmes tiek protokolētas.</p>	<p>Pastāvīgi</p>	<p>Izpildīts</p>
<p>SYS.001.6 CAA LV regulāri apmainās ar informāciju par SSP LV ieviešanu.</p>	<p>Izstrādāts komunikāciju plāns, kas ietver ieinteresēto aviācijas kopienas locekļu, ziņojumu un informācijas, kas tiek nodoti katrai grupai, un līdzekļu, ar kuru palīdzību šī informācija tiks pārsūtīta apzināšanu. Izveidota un uzturēta iekšējās saziņas un informācijas izplatīšanas procedūra (t.i., SSP LV dokumentācija, politikas un procedūras; SPI; informācija par nozares drošuma rādītājiem; sektora organizācijas drošuma risku profili; paziņošana par sistēmas drošuma atbildību; no nelaimes gadījumiem un incidentiem gūtās mācības un drošuma pārvaldības koncepcijas un paraugprakse).</p>	<p>Marts, 2023</p> <p>Pastāvīgi</p>	

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

	<p>Izveidota un uzturēta procedūra ārējai saziņai un drošuma informācijas izplatīšanai (t.i., vadlīnijas SMS ieviešanai; ziņošanas par atgadījumiem nozīme; aviācijas kopienai pieejamo drošuma apmācību identificēšana; drošuma informācijas apmaiņas veicināšana ar pakalpojumu sniedzējiem, starp tiem un starp valstīm).</p> <p>Tiek izveidoti un uzraudzīti drošuma kultūras raksturlielumi un rādītāji.</p>	<p>Pastāvīgi</p> <p>Pastāvīgi</p>	
<p>SYS.001.7 CAA LV par prioritārām nosaka un izstrādā tās SPAS LV darbības, kas identificētas, izmantojot caurskatāmu procesu, regulāri veicot drošības informācijas apmaiņu.</p>	<p>Identificēti attiecīgie avoti un dokumenti.</p> <p>Izveidots un uzturēts Risku reģistrs, kurā ir visa informācija par drošuma jautājumiem un novērtētajiem riska līmeņiem.</p> <p>Izveidots prioritāšu saraksts.</p>	<p>Pastāvīgi</p> <p>Pastāvīgi</p> <p>Pastāvīgi</p>	

Vēlamais rezultāts: Nodrošināt, ka inspektoriem ir atbilstoša kompetence, virzoties uz risku un uz izpildi balstītas uzraudzības veikšanā

Atbildīgais: Cilvēkresursu plānošanas, attīstības un kvalifikācijas atbilstības nodrošināšanas daļa, CAA LV daļu vadītāji

Darbības	Starp rezultāts	Izpildes laiks	Statuss
<p>SYS.001.9 CAA LV identificē un nodrošina kompetences, kas vajadzīgas SSP LV efektīvai ieviešanai, ņemot vērā lomas un pienākumus</p>	<p>Ir definētas kompetences (t.i., kompetences vienības un elementi), kas saistīti ar SSP LV brieduma novērtēšanu.</p>	<p>Pastāvīgi</p>	

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

<p>saskaņā ar SSP LV, ko veic CAA LV personāls. Šīs kompetences papildina tās, kas vajadzīgas atbilstības uzraudzības veikšanai, un tās tiek papildinātas, apmācot esošos darbiniekus vai pieņemot darbā papildu darbiniekus.</p>	<p>Ir noteikti izpildes kritēriji un noteikta novērojamā uzvedība.</p> <p>Periodiski tiek veikts personāla kompetences novērtējums.</p>	<p>Pastāvīgi</p> <p>Pastāvīgi</p>	
<p>SYS.001.10</p> <p>Lai nodrošinātu, ka visi attiecīgie tehniskie darbinieki Latvijā ir atbilstoši kvalificēti, CAA LV nosaka vispiemērotākos apmācības nosacījumus augstākajai vadībai, inspektoriem, par datu analīzi, drošības mērķiem, SPI un SPT atbildīgajam personālam, aviācijas medicīnas ekspertiem un ārstiem, kas izsniedz veselības apliecības, kā arī kā pakalpojumu sniedzēju drošuma izmeklētājiem.</p>	<p>Definēti apmācības noteikumi visiem attiecīgajiem tehniskajiem darbiniekiem valstī.</p> <p>CAA LV nodrošina apmācību pati vai izmanto citu kvalificētu apmācības avotu, lai valsts aviācijas organizācijās atbalstītu organizatoriskās kultūras attīstību, kas veicina efektīvu un rezultatīvu SSP LV.</p>	<p>Pastāvīgi</p> <p>Pastāvīgi</p>	
<p>SYS.001.11</p> <p>CAA LV izstrādā iekšējās apmācības politiku un procedūras, kā arī SSP LV un SMS apmācības programmu attiecīgajiem darbiniekiem.</p>	<p>Tiek izveidota un uzturēta sākotnējā un periodiskā apmācību programma.</p> <p>Attiecīgajiem darbiniekiem tiek uzturēta apmācības uzskaitē.</p> <p>Izstrādāts gada apmācības plāns.</p> <p>Atbilstošā personāla apmācības un metodes tiek pastāvīgi atjauninātas, lai atspoguļotu jaunās tehnikas, tehnoloģijas, izmeklēšanas rezultātus, koriģējošās darbības un normatīvās izmaiņas.</p>	<p>Pastāvīgi</p> <p>Pastāvīgi</p> <p>Pastāvīgi</p> <p>Pastāvīgi</p>	

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

<p>SYS.001.12 Drošuma apmācību programmu piemeklēšana darbiniekiem, kuru pienākumi saistīti ar SSP LV, pēc nepieciešamības jākoordinē starp valsts organizācijām. Mērķis ir nodrošināt, ka persona vai komanda, kas pievēršas katram SSP LV jautājumam, ir apmācīti attiecīgā uzdevuma veikšanai. Tas ļautu inspektoriem, kā arī citu valsts aviācijas iestāžu darbiniekiem, labāk izprast drošuma riskus dažādos sektoros.</p>	<p>Ir noteiktas drošuma apmācības programmas personālam, kas pilda ar SSP LV saistītos pienākumus, lai palīdzētu valsts organizācijām sasniegt valsts drošuma līmeni.</p> <p>Pārvaldības grupa novērtē dažādus SSP LV gatavības līmeņus - tiek uzturēta uzskaitē.</p>	<p>Pastāvīgi</p> <p>Marts, 2023</p>	
--	---	-------------------------------------	--

Vēlamais rezultāts: Pārliecinieties, ka ir ieviesta politika un procedūras uz risku un izpildi balstītai uzraudzībai un aprakstīts kā SMS tiek akceptēta un kā tā tiek regulāri uzraudzīta

Atbildīgais: Drošības statistikas nodaļa

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
<p>SYS.001.13 Sasaistīt uz risku un izpildi balstītas uzraudzības (PBO) pieeju ar SSP LV mērķiem un CAA LV vadības sistēmu.</p>	<p>Grozījumi SSP LV un vadības rokasgrāmatā - procesu vadība.</p>	<p>Februāris, 2023</p>	
<p>SYS.001.14 Izveidot kopēju izpratni par uz risku balstītu vidi.</p>	<p>Iemesli uz risku balstītas uzraudzības (RBO) ieviešanai, kas aktivizēta politiskā līmenī, (t.i., nodrošināts, ka negadījumu skaits turpina samazināties, lai līdzsvarotu paredzamo lidojumu skaita pieaugumu - viens no instrumentiem, lai to sasniegtu, ir uz risku</p>	<p>Augusts, 2022</p>	

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

	<p>balstīta uzraudzība un personāla resursi - t.i., pieejamo uzraudzības resursu efektīvāka izmantošana) ir iekļauta SSP LV valsts drošuma nodrošināšanā.</p> <p>Nostiprināt datu pārvaldības iespējas valsts līmenī (t.i., lai uzlabotu izpratni par riskiem visā aviācijas sistēmā) un organizāciju līmenī (t.i., lai novērtētu organizāciju pārvaldības sistēmu efektivitāti un novērtētu organizāciju pārvaldības sistēmas briedumu), lai nodrošinātu valstij ir ticami un visaptveroši dati, uz kuriem balstīti lēmumi.</p> <p>Drošuma problēmjaudājumu, galveno riska jomu un to prioritāšu noteikšana, norādot visefektīvākos līdzekļus to novēršanai, kļūst par mērķtiecīgu rīcības plānu, kura pamatā ir gan valsts, gan pakalpojumu sniedzēju veiktā analīze.</p>	<p>Pastāvīgi</p> <p>Pastāvīgi</p>	
<p>SYS.001.15</p> <p>Izveidot mehānismus, lai nodrošinātu datu apkopošanu un glabāšanu par apdraudējumiem un drošuma riskiem par katru uzraugāmo organizāciju, kā arī valsts līmenī. Jāapsver arī tādu mehānismu izveidi, lai no uzkrātajiem datiem attīstītu drošuma informāciju un aktīvi piedalītos drošuma informācijas apmaiņā ar pakalpojumu sniedzējiem un / vai citām valstīm.</p>	<p>Izveidot uz datiem balstītu analīzes programmu. Lai uzlabotu valsts SRM procesa efektivitāti, ir jāievieš kopīga taksonomija, lai klasificētu savāktos drošuma datus.</p>	<p>Decembris, 2021 - izveides termiņš; turpmāk pastāvīgi</p>	<p>Izpildīts</p>
<p>SYS.001.16</p>			

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

<p>Veikt detalizētu apmācību vajadzību analīzi, lai nodrošinātu, ka CAA LV uzraudzības komandas, veic, pilnveido un standartizē uz veikspēju balstītas uzraudzības (PBO) procesu visās aviācijas struktūrās, kurām tas tiek piemērots</p>	<p>Veikta uz veikspēju balstītas uzraudzības (PBO) apmācības vajadzību analīze.</p> <p>Izveidota inspektoru sākotnējā un periodiskā apmācību programma, ko papildina PBO apmācība.</p>	<p>Decembris, 2022</p> <p>Decembris, 2022</p>	<p>Daļēji izpildīts</p> <p>Daļēji izpildīts</p>
<p>SYS.001.17</p> <p>Nodrošināt centrālu plānošanas funkciju, lai izveidotu un uzturētu darbību secību, kas saistīta ar organizāciju PBO programmu attīstību.</p>	<p>Definēts vai pastiprināts PBO grafiku izstrādes rīks katrā uzraudzības jomā.</p> <p>Izveidot kopīgu iestādes metodoloģiju, kas saistīta ar aviācijas organizāciju PBO programmu izveidošanu, balstoties uz sniegtajiem rīkiem.</p>	<p>Decembris, 2022</p> <p>Decembris, 2022</p>	<p>Uzsākts</p>
<p>SYS.001.18</p> <p>Izstrādāt metodes, lai noteiktu, vai pakalpojumu sniedzēju SMS ir pieņemamas.</p>	<p>Izveidoti atbilstības un veikspējas marķierus (t.i., identificētas pakalpojumu sniedzēju SMS elementu sērijas). Marķieri tiek vērtēti pēc noteiktajiem kritērijiem, kas ļauj novērtēt atbilstību un to efektivitāti.</p>	<p>Pastāvīgi</p>	
<p>SYS.001.19</p> <p>Periodiski pārskatīt un pārlicinieties, vai pakalpojumu sniedzēju SMS joprojām ir efektīvas.</p>	<p>Periodiski pārskatīti katra pakalpojumu sniedzēja SPI un SPT. Pārskatīšanā tiek ņemta vērā katra SPI un SPT izpilde un efektivitāte. Pārskats var parādīt nepieciešamību veikt pielāgojumus, lai veicinātu pastāvīgu drošuma uzlabošanu.</p>	<p>Pastāvīgi</p>	

Vēlamais rezultāts: Izstrādāt drošuma datu vākšanas, analīzes, apmaiņas un aizsardzības politiku un procedūras saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 376/2014

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

Atbildīgais: Drošības statistikas nodaļa			
Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
<p>SYS.001.20 Drošuma izpildes indikatori (SPI) un “pamatlīmeņa izpilde” ir jāizveido, lai godīgi un konsekventi pārraudzītu piemēroto taisnīguma kultūras politiku. Ir pierādījumi, ka robežšķirtne starp pieņemamu un nepieņemamu rīcību ir noteikta, konsultējoties ar darbiniekiem un darbinieku pārstāvjiem.</p>	<p>SMS panākumi un izaicinājumi apspriesti ar nozares pārstāvjiem.</p> <p>Uzvedības rādītāju uzraudzība, ko veic gan organizācijas, gan iestādes, lai noteiktu, vai uzvedība norāda došanos pareizajā virzienā.</p> <p>Ir pierādījumi, ka robeža starp pieņemamu un nepieņemamu rīcību ir noteikta, konsultējoties ar personālu un personāla pārstāvjiem.</p>	<p>Pastāvīgi</p> <p>Pastāvīgi</p> <p>Pastāvīgi</p>	

Vēlamais rezultāts: Izveidot valsts līmeņa Drošuma izpildes indikatoru (SPI) noteikšanas procesu, kurā ņemti vērā rezultāti un procesi			
Atbildīgais: CAA LV daļu vadītāji un Drošības statistikas nodaļa			
Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
<p>SYS.001.21 Izveidot, uzturēt un nepārtraukti uzlabot SPI un SPT izvēles un definēšanas procesu valstī.</p>	<p>Izstrādāt metodiku SPI un SPT atlasei un definēšanai.</p> <p>Noteikts pieņemamais sasniedzamā drošuma līmenis (ALoSP).</p> <p>Periodiska SPI un ALoSP pārskatīšana, lai sasniegtu ALoSP līmeni, t.i., valsts drošuma izpildes līmeni, kā norāda tās SPI un SPT, kas parāda sasniegto ALoSP. Ja kāds no SPT</p>	<p>Marts, 2023</p> <p>Marts, 2023</p> <p>Ik gadu</p>	

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

	netiek sasniegts, var būt nepieciešams izvērtējums, lai labāk izprastu, kāpēc un lai noteiktu veicamās darbības.	
--	--	--

Vēlamais rezultāts: Apstiprinātā SSP LV ir pieejama citām dalībvalstīm un EASA			
Atbildīgais: Juridiskās, aviācijas drošuma tiesiskās uzraudzības un nodrošinājuma daļa			
Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
SYS.001.22 Augšupielādēt SSP LV, SPAS LV u.c. svarīgus ar drošumu saistītus materiālus, izmantojot EASA tiešsaistes platformu dalībvalstīm.	Padarīt pieejamu atjaunotu SPAS LV vai ziņojumu par EPAS darbību īstenošanu.	Ik gadu	

Vēlamais rezultāts: Pārliecināties, ka SSP LV tiek regulāri pārskatīta un tās efektivitāte tiek regulāri novērtēta			
Atbildīgais: Aviācijas drošuma un atbilstības uzraudzības daļa			
Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
SYS.001.23 Veikt SSP LV brieduma novērtējumu, ko var veikt dažādos posmos, sākotnēji meklējot galveno tās elementu esamību un piemērotību. Vēlākā posmā SSP LV jābūt novērtētai, lai saprastu, cik labi tā darbojas un cik efektīva ir tās mērķu sasniegšana	Izstrādāts SSP LV brieduma novērtēšanas rīks. Šo rīku CAA LV izmanto iekšējo auditu veikšanai, lai nepārtraukti uzlabotu SSP LV. SSP LV gatavības novērtējuma pierādījumi.	Decembris, 2022 Decembris, 2022	

4.2 SYS.002 SMS veicināšana

4. daļa DARBĪBU PLĀNS	Versija: 2 30.05.2022. 4-11
---------------------------------	-----------------------------------

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

EPAS darbības numurs un nosaukums: MST.0002 SMS veicināšana

Komandas līderis: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs

Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas inspektori, organizāciju (gaisa pārvadātāju) drošuma vadītāji

Vēlamais rezultāts: Kopīga izpratne par drošuma pārvaldību un SMS / SSP LV principiem un prasībām, atvieglojot to ieviešanu visā starptautiskajā aviācijas sabiedrībā

Atbildīgais: CAA LV daļu vadītāji

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
<p>SYS.002.1 Uzlabot iekšējo un ārējo apmācību, komunikāciju un drošuma informācijas izplatīšanu.</p>	<p>Uzlabots vadlīniju materiāls inspektoriem, lai palīdzētu interpretēt normatīvo sistēmu un noteiktu, kā SMS jāievieš.</p> <p>Izmaiņas prasībās vai vadlīnijās, ieskaitot SMS, tuiek ņemti vērā, veidojot inspektoru apmācības programmu.</p> <p>Galveno drošuma tēmu apstrāde (2018. gada drošuma rekomendāciju pārskats - Eiropas drošuma veicināšanas tīkls - ESPN):</p> <ul style="list-style-type: none"> • kļūdaini gaisa kuģa pacelšanās parametri (SIB 2016-02) • izpletņlēcēju ierobežotājsistēmas (SIBs 2018-18 and 18R1) • gaisa balonu ekspluatācija (SIB 2018-14) 	<p>Pastāvīgi</p> <p>Pastāvīgi</p> <p>Pastāvīgi</p>	

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

	<ul style="list-style-type: none"> • gaisa kuģa apledošana (SIB 2017-11 and 2018-12) • lidojuma apkalpes apmācība un simulatori (UPRT - Regula (ES) Nr 1178/2011 I Pielikums (Part-FCL); VII Pielikums (Part-ORA) • degvielas pārvaldība (SIB 2018-08) • skrejceļa virsmas stāvoklis (SIB 2018-02) • helikopteru pārnēsukārības • novirzes no lidojuma plāna un aiziešanas uz otru apli procedūras • sistēmas statusa ziņojumi 		
--	---	--	--

4.3 SYS.003 Lidojuma datu monitorings

EPAS darbības numurs un nosaukums: MST.0003 Dalībvalstīm būtu jāuztur regulārs dialogs ar valstu gaisa kuģu ekspluatantiem par lidojuma datu monitoringa (FDM) programmām
Komandas līderis: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs
Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: FDM nacionālais koordinators, organizāciju (gaisa pārvadātāju) drošuma vadītāji

Vēlamais rezultāts: Efektīva FDM programmas izpilde, ti, FDM programma, kas darbojas optimālā līmenī, vadoties no organizācijas lieluma un struktūras, ieguldītajiem cilvēkresursiem, arodbiedrību līdzdalības pakāpes un, pats galvenais, organizācijas drošuma kultūras brieduma līmeņa

Atbildīgais: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
SYS.003.1			

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

<p>Kā daļu no ar drošumu saistītās informācijas CAA LV mājas lapā publicēt EOFDM dokumentāciju.</p>	<p>EOFDM informācija publicēta CAA LV mājas lapas SMS sadaļā.</p> <p>Izveidots FDM forums ar mērķi atbalstīt SMS galvenos procesus, jo īpaši riska identificēšanu un novērtēšanu.</p>	<p>Februāris, 2023</p> <p>Divreiz gadā</p>	
<p>SYS.003.2</p> <p>Atjaunot FDM programmas novērtēšanas procesu, ņemot vērā informāciju par galvenajiem problēmjautājumiem, kā arī nozares labo praksi un padomus, kā vislabāk sagatavot saprašanās memorandu (MoU). Jāņem vērā arī galvenie darbības rādītāji (KPI), kas izstrādāti, lai uzraudzītu ekspluatanta FDM programmas darbību.</p>	<p>Atjaunots FDM programmas novērtēšanas procesu.</p> <p>Pastāvīga FDM programmas uzraudzība kā SMS daļa.</p>	<p>Janvāris, 2023</p> <p>Pastāvīgi</p>	
<p>SYS.003.3</p> <p>Organizēt informatīvu pasākumu, lai prezentētu EOFDM labas prakses dokumentus gaisa kuģu ekspluatantiem. Uzaicinātās personas: drošuma pārvaldības vadītāji un FDM vadītāji</p>	<p>Ziņojums par pasākuma norisi</p>	<p>Februāris, 2023</p>	

4.4 SYS.004 SMS izpildes novērtējums

<p>EPAS darbības numurs un nosaukums: MST.0026 SMS novērtējums</p>
<p>Komandas līderis: Aviācijas drošuma un atbilstības uzraudzības daļas vadītājs</p>
<p>Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: CAA LV daļu vadītāji, Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas inspektori, organizāciju drošuma vadītāji</p>

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

Vēlamais rezultāts: Uzturēta un nepārtraukti uzlabota uz risku un izpildi balstīta uzraudzība un saskaņotu SMS novērtēšanas kritēriju izmantošana starp dalībvalstīm

Atbildīgais: CAA LV daļu vadītāji

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
<p>SYS.004.1</p> <p>Uzturēt, nepārtraukti pārskatīt un pilnveidot SMS ieviešanas tehniskās vadlīnijas. Ir svarīgi, lai būtu noderīgas vadlīnijas, kas palīdzētu gan organizācijām, gan CAA LV izprast regulas nodomu un piemērošanu.</p>	<p>Izveidoti uzlaboti tehniskie norādījumi CAA LV inspektoriem par SMS ieviešanu dažādās uzraudzības jomās.</p>	<p>Decembris, 2021</p>	<p>Izpildīts</p>
<p>SYS.004.2</p> <p>Atvieglot ekspluatantiem vairāku galveno riska zonu apzināšanu, attiecībā uz kurām jāveic padziļināta analīze, lai pilnībā identificētu drošuma problēmjaucējumus, kas ir devuši ieguldījumu šajās riska zonās, un novērtētu drošuma kontroles līmeni šiem galvenajiem problēmjaucējiem. Šajā novērtējumā tiktu ņemts vērā attiecīgā apdraudējuma iedarbības palielinājums / samazinājums, esošo kontroles mehānismu efektivitāte un paredzamais riska samazinājums, veicot izvēlētas drošuma darbības.</p>	<p>CAA LV uzraudzības metodika tiek atkārtoti novērtēta, lai pārliecinātos, ka tā ir uz sniegumu (izpildi) – PBO balstīta un ļauj efektīvi novērtēt SMS darbības kontekstā.</p> <p>CAA LV datu vākšanas un glabāšanas process un datu aizsardzības noteikumi tiek atkārtoti novērtēti un izanalizētas nepilnības, lai noteiktu koriģējošās darbības.</p> <p>Tiek ieviesti CAA LV inspektoru apmācības noteikumi, kas balstīti uz SMS kompetencēm.</p> <p>Veicināt dialogu ar organizācijām augstākās vadības līmenī, lai pārrunātu SMS panākumus un izaicinājumus.</p>	<p>Pastāvīgi</p> <p>Pastāvīgi</p> <p>Janvāris, 2022</p> <p>Pastāvīgi</p>	<p>Izpildīts</p>
<p>SYS.004.3</p>			

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

Izstrādāt un pārskatīt SPI atbilstību, konsultējoties ar nozari. Noteikt atbilstošus kvantitatīvos mērījumus valsts līmenī.	Pārskatīta drošuma izpildes rādītāju (SPI) atbilstība sadarbībā ar organizācijām. Var izmantot Organizācijas datus, lai apstiprinātu SPI piemērotību.	Pastāvīgi
---	---	-----------

4.5 SYS.005 Valsts aviācijas drošuma plāns (SPAS LV)

EPAS darbības numurs un nosaukums: MST.0028 Dalībvalstīm jāizveido un jāuztur valsts aviācijas drošuma plāns (SPAS)
Komandas līderis: Aviācijas drošuma un atbilstības uzraudzības daļas vadītājs
Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: CAA LV daļu vadītāji, organizāciju drošuma vadītāji, valsts iestāžu pārstāvji (t.i., Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs, Satiksmes ministrija, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, Aizsardzības ministrija, Robežsardze, Meklēšanas un glābšanas dienesti)

Sasniedzamais rezultāts: Izstrādāts, apstiprināts un publicēts SPAS LV, ieskaitot drošuma ilgtermiņa un īstermiņa uzdevumus, indikatorus un mērķus. SPAS LV atspoguļo EPAS darbības, kas piemērojamas Latvijai, un, papildus EPAS identificētajiem, identificē arī galvenos drošuma riskus valsts līmenī

Atbildīgais: CAA LV daļu vadītāji un Drošības statistikas nodaļa

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
SYS.005.1 Atspoguļot EPAS tādus darbības jautājumus, kas skar atsevišķas organizācijas, sistēmas elementus vai visu aviācijas sistēmu kopumā (sistēmiski jautājumi).	Tiek izveidots un pastāvīgi uzraudzīts pilns identificēto sistēmisko problēmu saraksts. Drošuma darbību definēšana un programmēšana pabeigta. Tiek uzraudzīta darbību īstenošana un pēcpārbaude.	Decembris, 2022 Decembris, 2022 Katru gadu	

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

	Tiek veikta drošuma rādītāju mērīšana.	Katru gadu	
<p>SYS.005.2</p> <p>Atspoguļot EPAS darbības, lai samazinātu notikumu iespējamību, kas pārvēršas par incidentiem un aviācijas nelaimes gadījumiem, kā arī lai mazinātu to seku nopietnību (ekspluatācijas problēmjaudājumi)</p>	<p>Tiek izveidots un pastāvīgi uzraudzīts pilns identificēto sistēmisko problēmu saraksts.</p> <p>Drošuma darbību definēšana un programmēšana pabeigta.</p> <p>Tiek uzraudzīta darbību īstenošana un pēcpārbaude.</p> <p>Tiek veikta drošuma rādītāju mērīšana.</p>	<p>Janvāris, 2023</p> <p>Janvāris, 2023</p> <p>Katru gadu</p> <p>Katru gadu</p>	
<p>SYS.005.3</p> <p>Definēt darbības, lai risinātu drošuma problēmjaudājumus, kas saistīti ar galvenajām riska jomām atsevišķās aviācijas nozarēs.</p>	<p>Tiek izveidots un pastāvīgi uzraudzīts pilns identificēto drošuma problēmjaudājumu saraksts, kas saistīts ar galvenajām riska jomām atsevišķās aviācijas nozarēs.</p> <p>Drošuma darbību definēšana un programmēšana pabeigta.</p> <p>Tiek uzraudzīta darbību īstenošana un pēcpārbaude.</p> <p>Tiek veikta drošuma rādītāju mērīšana.</p>	<p>Janvāris, 2023</p> <p>Janvāris, 2023</p> <p>Katru gadu</p> <p>Katru gadu</p>	
<p>SYS.005.4</p> <p>Atspoguļot EPAS darbības, lai uzlabotu drošumu jaunās jomās - dronu ekspluatācija, aviācijas drošības (security) riski, kas ietekmē lidojumu drošumu (safety), jauni</p>	<p>Tiek izveidots un pastāvīgi uzraudzīts pilns identificēto jauno problēmjaudājumu saraksts.</p> <p>Drošuma darbību definēšana un programmēšana pabeigta.</p>	<p>Janvāris, 2023</p> <p>Janvāris, 2023</p>	

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

uzņēmējdarbības modeļus, kā arī jauni produkti, sistēmas, tehnoloģijas un ekspluatācijas veidi (jaunatklātie problēmjaucājumi).	Tiek uzraudzīta darbību īstenošana un pēcpārbaude. Tiek veikta drošuma rādītāju mērīšana.	Katru gadu Katru gadu	
SYS.005.5 Atspoguļot EPAS minētās drošuma darbības, pievēršoties jautājumiem, kas izriet no standartizācijas aktivitātēm, īpašu uzmanību pievēršot Valsts drošuma uzraudzības pienākumiem.	Tiek izveidots un pastāvīgi uzraudzīts pilns standartizācijas aktivitātēs identificēto jauno problēmjaucājumu saraksts. Drošuma darbību definēšana un programmēšana pabeigta. Tiek uzraudzīta darbību īstenošana un pēcpārbaude. Tiek veikta drošuma rādītāju mērīšana.	Janvāris, 2023 Janvāris, 2023 Katru gadu Katru gadu	

4.6 SYS.006 Uzraudzība un standartizācija

<p>EPAS darbības numurs un nosaukums:</p> <ul style="list-style-type: none"> • MST.0032 Uzraudzības spējas / prioritārās jomas • MST.0033 Valodas prasmes prasības - Dalīties paraugpraksē, noteikt uzlabojamās jomas vienveidīgai un saskaņotai Valodas prasmju prasību ieviešanai • MST.0034 Uzraudzības spējas/ prioritārā joma: lidojuma laika specifiku shēmas • MST.0035 Uzraudzības spējas/ prioritārā joma: Krāpšanās gadījumi Part-147 organizācijās • MST.0037 Vienotas izpratnes un uzraudzības cilvēkfaktora jomā veidošana.
<p>Komandas līderis: Aviācijas drošuma un atbilstības uzraudzības daļas vadītājs</p>
<p>Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: CAA LV daļu vadītāji</p>

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

Vēlamais rezultāts: Atbilstoša personāla pieejamība CAA LV

Atbildīgais: Cilvēkresursu plānošanas, attīstības un kvalifikācijas atbilstības nodrošināšanas daļa un CAA LV daļu vadītāji

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
<p>SYS.006.1 Veikt nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka tiek pieņemti darbā un paturēti kvalificēti darbinieki, kas veic drošuma uzraudzības funkcijas.</p>	<p>Izveidota personāla atlases politika, nodarbinātības nosacījumi un prakse tiek periodiski novērtēta, izmantojot SRM procesu.</p> <p>Tiek izmantota aprēķināšanas metodika personāla, kurš veic drošuma uzraudzības funkcijas, komplektēšanai, ņemot vērā aviācijas darbību lielumu un sarežģītību valstī.</p> <p>Tiek sniegti norādījumi, kas attiecas uz ētiku, personisko rīcību un izvairīšanos no faktisku vai šķietamu interešu konfliktu, veicot oficiālus pienākumus.</p> <p>Ilgspējīga politika attiecībā uz kvalificēta tehniskā personāla atalgojumu tiek atkārtoti novērtēta un vajadzības gadījumā pārskatīta, lai kompetentā iestāde kļūtu par konkurētspējīgu darba devēju.</p>	<p>Pastāvīgi</p> <p>Pastāvīgi</p> <p>Pastāvīgi</p> <p>Pastāvīgi</p>	
<p>SYS.006.2 Nodrošināt uz kompetencēm balstītas apmācības un novērtēšanas koncepcijas (t.i., kompetences ir pārnesamas vairākos un</p>	<p>Izstrādāt vai pastiprināt kompetenču ietvaru inspektoriem, kuri darbojas dažādās tehniskās jomās, balstoties uz sniegumu balstītā vidē (t.i., EASA priekšlikums par kompetences ietvaru kompetento iestāžu inspektoriem, kas</p>	<p>Pastāvīgi</p>	

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

dažādos kontekstos) un metodoloģijas izmantošanu.	pielāgots CAA LV organizatoriskajai struktūrai).		
	Apmācības pamatā ir noteiktās kompetences.	Pastāvīgi	
	Tiek izstrādātas novērtēšanas procedūras, lai noteiktu, vai šīs kompetences ir sasniegtas (t.i., uz kompetencēm balstītas apmācības un novērtēšanas komponentu izstrāde).	Pastāvīgi	

Kooperatīva uzraudzība visās nozarēs

Vēlamais rezultāts: Dalībvalstis nodrošina, ka visās nozarēs tiek ievērotas piemērojamās iestādes prasības. Mērķis ir nodrošināt, ka katras organizācijas darbības tiek pienācīgi novērtētas, zināmas attiecīgajām iestādēm un ka šīs darbības tiek atbilstoši uzraudzītas, neatkarīgi no tā, vai uzraudzības pienākumi tiek nodoti citām iestādēm

Atbildīgais: Drošības statistikas nodaļa

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
<p>SYS.006.3</p> <p>Nodrošināt, ka uzraudzības tvērumu papildina tās darbības, ko veic personas vai organizācijas, kas reģistrētas vai dzīvo citā dalībvalstī, pamatojoties uz drošuma prioritātēm, kā arī iepriekšējās uzraudzības aktivitātes. Darbības tiek veiktas saskaņā ar kooperatīvās uzraudzības principiem.</p>	<p>Definēts ārvalstu gaisa kuģu ekspluatantu darbības apjoms Latvijā saistībā ar CAA LV uzraudzības pienākumiem, ieskaitot ar šo ekspluatantu darbībām saistīto apdraudējumu identificēšanu un mazināšanu.</p> <p>Tiek veiktas perona pārbaudes un nodrošināta drošuma informācijas apmaiņa.</p>	<p>Decembris, 2021</p> <p>Pastāvīgi</p>	<p>Izpildīts</p>

Organizāciju vadības sistēma visās nozarēs

Vēlamais rezultāts: Dalībvalstīm jāsekmē Kompetento iestāžu spēju novērtēt un uzraudzīt organizāciju vadības sistēmas visās nozarēs. Īpaša uzmanība tiks pievērsta drošuma kultūrai, organizācijas vadības struktūrai, mijiedarbībai starp riska identificēšanas / novērtēšanas procesu un

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

organizācijas uzraudzības procesu, inspekciju rezultātu un drošuma informācijas izmantošanai, tādai kā, atgadījumi, incidenti un aviācijas nelaimes gadījumi. Tam būtu jānoved pie Kompetento iestāžu uzraudzības sistēmas pielāgošanas un uzlabošanas

Atbildīgais: Aviācijas drošuma un atbilstības uzraudzības daļāun Drošības statistikas nodaļa

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
<p>SYS.006.4 Nodrošināt, ka CAA LV vadības sistēma saskaņā ar noteikto politiku un kompetences jomu identificē izmaiņas, kas ietekmē CAA LV spēju veikt savus uzdevumus un pildīt savus pienākumus, kā noteikts Pamatregulā un deleģētajos aktos un uz tiem balstītajos īstenošanas aktos. Šī sistēma ļauj attiecīgi rīkoties, lai nodrošinātu, ka CAA LV pārvaldības sistēma joprojām ir piemērota un efektīva.</p>	Tiek piemērots “pārmaiņu vadības” process, koncentrējoties, kā minimums, uz izmaiņām, kas ietekmē spēju veikt uzdevumus un pildīt pienākumus	Pastāvīgi	
<p>SYS.006.5 Izveidot un uzturēt drošuma riska pārvaldības (SRM) procesu, lai vadītu CAA LV iekšējos riskus, kas var ietekmēt tās pārraudzības iespējas. Pārlicināties, ka izmaiņas, kas ietekmē pārraudzības iespējas, tiek risinātas vienā un tajā pašā SRM procesā.</p>	SRM process tiek piemērots.	Pastāvīgi	
<p>SYS.006.6 Novērtēt CAA LV iekšējās organizācijas drošuma kultūru, un kā tā ietekmē CAA LV uzraudzības spējas, lai uzzinātu vai un kur nepieciešami uzlabojumi. Balstoties uz</p>	Izstrādāt drošuma kultūras novērtēšanas rīku, kura pamatā ir SMICG organizācijas kultūras pašnovērtēšanas rīks un vadlīnijas uzraudzības iestādēm.	Marts, 2023	

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

rezultātiem, apsvērt izmaiņu nepieciešamību, lai integrētu un saskaņotu organizāciju SMS uzraudzību savu struktūrvienību starpā.	Drošuma kultūras novērtējums ir veikts. SMS novērtēšanas rīks radīts, lai to izmantotu uzraudzības iestāde.	Aprīlis, 2023 Septembris, 2023	
--	--	-----------------------------------	--

Angļu valodas prasme

Vēlamais rezultāts: Dalībvalstīm jāpievērš uzmanība valodu prasmes prasību ieviešanai, lai identificētu uzlabošanas jomas vienotai un saskaņotai ieviešanai un apzinātu labāko praksi, ar kuru varētu dalīties ar nozares pārstāvjiem un citām dalībvalstīm

Atbildīgais: Aviācijas personāla sertificēšanas daļa

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
SYS.006.7 Sniegt atgriezenisko saiti EASA par to, kā tiek īstenota valodu prasmes prasību ieviešana, tostarp par gaisa kuģu lidojumu apkalpes locekļu mācību organizāciju veikto apmācību angļu valodā, lai panāktu harmonisku un vienotu ieviešanu.	Oficiālā saziņa, mācību materiāli un eksāmenu pieņemšana gaisa kuģu lidojumu apkalpes locekļiem notiek angļu valodā.	Pastāvīgi	

Lidojuma laika specifikāciju shēmas

Vēlamais rezultāts: Dalībvalstīm jānodrošina, ka uzraudzības iestādēm ir nepieciešamā kompetence, lai apstiprinātu un uzraudzītu ekspluatantu lidojuma laika specifikācijas shēmas, jo īpaši tās, kas ietver noguruma riska pārvaldību. Kompetentajām iestādēm būtu jākoncentrējas uz tādu procesu efektīvas ieviešanas pārbaudi, kas izveidoti, lai ekspluatants izpildītu savus pienākumus un nodrošinātu noguruma risku pienācīgu pārvaldību. Kompetentajām iestādēm jāapsver augstāk minētais, veicot ekspluatanta vadības sistēmas pārbaudi.

Atbildīgais: Gaisa kuģu un ekspluatācijas daļa

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

<p>SYS.006.8 Veikt pastāvīgu ekspluatantu drošuma garantēšanas rezultātu uzraudzību, ņemot vērā, ka šie rezultāti ir SMS / FRMS procesu efektīvas ieviešanas rādītājs.</p>	<p>Veikt regulāru inspektoru darbības (t.i., kvalifikācijas un kompetences) novērtēšanu, pamatojoties uz noteiktiem izpildes kritērijiem (t.i., Ko darīt? Kā rīkoties?)</p> <p>Veikt pastāvīgu gaisa pārvadātāja vadības sistēmas uzraudzību, koncentrējoties uz pārvadātāja iekšējā audita spēju izvērtēt individuālās lidojuma laika specifikācijas shēmas (IFTSS) un jo īpaši iekšējo brieduma pakāpes novērtējumu, kas sasniegts ar noguruma riska vadības sistēmu (FRMS), ja tas piemērojams.</p> <p>Veikt mērķtiecīgu gaisa pārvadātāja izvēlēto un noteikto noguruma drošuma indikatoru (SPI) un drošuma izpildes mērķu (SPT) uzraudzību.</p>	<p>Katru gadu</p> <p>Pastāvīgi</p> <p>Pastāvīgi</p>	
---	--	---	--

Pievērst uzmanību krāpšanas gadījumiem Part-147 organizācijās

Vēlamais rezultāts: Pievienot īpašus vienumus audita kontrolsarakstos, lai pārbaudēs koncentrētos uz krāpšanās risku. Apkopot datus par faktiskajiem krāpšanas gadījumiem

Atbildīgais: Lidotspējas daļa

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
SYS.006.9			

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

Pievienot audita jautājumus, kas attiecas uz koruptīvām darbībām eksāmenu laikā. Datu par koruptīvām darbībām vākšana.	Atgriezeniskā saite ieviešanas statusam.	Pastāvīgi
--	--	-----------

Izveidot vienotu izpratni cilvēkfaktora jomā			
Vēlamais rezultāts: Uzraudzības personāla kompetenču ietvara un apmācību plānošana un ieviešana cilvēkfaktora jomā			
Atbildīgais: Cilvēkresursu plānošanas, attīstības un kvalifikācijas atbilstības nodrošināšanas daļa un CAA LV daļu vadītāji			
Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
<p>SYS.006.10 Uzdevums ietver sagatavošanās aktivitātes. Kuras veiks EASA ar Cilvēkfaktora analīzes grupas palīdzību (HF CAG), lai:</p> <ul style="list-style-type: none"> — izveidotu vadlīnijas un rīkus normatīvās bāzes izstrādātāju prasmju novērtēšanai pirms un pēc apmācībām; — izstrādātu vadlīnijas pieņemamajam līmenim apmācību veicējiem cilvēkfaktora jomā; — izstrādātu veicināšanas materiālus kā vadlīnijas dalībvalstīm izpratnes ieviešanai. <p>Minētie materiāli un rīki dalībvalstu kompetentajām iestādēm tiks nodrošināti, lai veicinātu, plānotu un veiktu iesaistītā personāla apmācības.</p>	<p>Vadlīnijas uzraudzības personāla kompetences novērtēšanai</p> <p>Valdīnijas apmācību sniedzēju kompetencei</p>	<p>2023</p> <p>2023</p>	

4.7 SYS.007 Drošuma veicināšanas kampaņas

4. daļa DARBĪBU PLĀNS	Versija: 2 30.05.2022. 4-24
---------------------------------	-----------------------------------

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

EPAS darbības numurs un nosaukums: MST.0039 Drošuma veicināšana drošas darbības uzsākšanai / atsākšanai

Komandas līderis: Juridiskās, aviācijas drošuma tiesiskās uzraudzības un nodrošinājuma daļas vadītājs

Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: CAA LV daļu vadītāji

Vēlamais rezultāts: Atbalsts aviācijas nozares organizācijām drošas darbības uzsākšanai / atsākšanai, izmantojot EASA drošuma veicināšanas kampaņu materiālus un publikācijas

Atbildīgais: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļa

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
SYS.007.1 Atbilstošu EASA drošuma kampaņas materiālu un publikāciju (vadlīnijas, mācību materiālus, labākās prakses apkopojumus) popularizēšana		Pastāvīgi	jauns

4.8 SYS.008 Informācijas drošība

EPAS darbības numurs un nosaukums: MST.0040 Drošības un drošuma ziņošanas koordinācijas mehānisms

Komandas līderis: Juridiskās, aviācijas drošuma tiesiskās uzraudzības un nodrošinājuma daļas vadītājs

Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: CAA LV daļu vadītāji

Vēlamais rezultāts: Palielināt drošumu, pārvaldot drošības (*security*) ietekmi uz drošumu (*safety*) un mazinot ar to saistītos riskus, ietverot arī to risku mazināšanu, ko rada lidošana virs zonām, kur pastāv bruņots konflikts.

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

Atbildīgais: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs			
Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
SYS.008.1 Izveidot koordinācijas mehānismu starp ziņošanas sistēmām, kas nodrošināta integrētu pieeju risku pārvaldībai		Jūlijs, 2023	jauns

4.9 OPER.001 Gaisa kuģa neparasts stāvoklis lidojumā (LOC-I)

EPAS darbības numurs un nosaukums: MST.0028 Iekļaut LOC-I Valsts aviācijas drošuma plānā (SPAS)
Komandas līderis: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs
Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas inspektori, organizāciju (gaisa pārvadātāju) drošuma vadītāji

Vēlamais rezultāts: Uzlabota drošuma situācija, pastāvīgi novērtējot un uzlabojot risku kontroles mehānismus, lai mazinātu LOC-I risku			
Atbildīgais: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs			
Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
OPER.001.1 Nodrošināt, ka riska joma tiek nepārtraukti novērtēta un uzlabota riska kontrole uzlabota, lai mazinātu LOC-I risku.	Vienots darbību kopums, kas saistīts ar identificētiem, uztvertiem un oficiāli novērtētiem drošuma jautājumiem, piemēram: lidojuma parametru un automatizācijas režīmu uzraudzība, glisādes ceļa vadība, konvektīvi laikapstākļi, aplidojums lidojuma laikā un	Pastāvīgi	

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

	tehnisku kļūmju novēršana, kas izveidots un tiek mērīts efektivitātes noteikšanai.	
--	--	--

4.10 OPER.002 Drošums uz skrejceļa (nobraukšana no skrejceļa, neatļauta atrašanās uz skrejceļa un sadursmes)

EPAS darbības numurs un nosaukums: MST.0028 Iekļaut skrejceļa drošumu Valsts aviācijas drošuma plānā (SPAS)

Komandas līderis: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs un Lidlauku standartu un drošības daļas vadītājs

Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas inspektori, Organizāciju (gaisa pārvadātāju) drošuma vadītāji

Vēlamais rezultāts: Uzlabot drošumu, pastāvīgi novērtējot un uzlabojot riska kontroles, lai mazinātu RE un RI risku

Atbildīgais: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs un Lidlauku standartu un drošības daļas vadītājs

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
<p>OPER.002.1 Nodrošināt, ka riska zona tiek nepārtraukti novērtēta un riska kontroles uzlabotas, lai mazinātu RE un RI risku.</p>	<p>Vienots darbību kopums, kas saistīts ar identificētiem, uztvertiem un oficiāli novērtētiem drošuma jautājumiem, piemēram: lidojuma parametru un automatizācijas režīmu uzraudzība, glisādes ceļa vadība un tehnisku kļūmju novēršana, kas izveidots un tiek mērīts efektivitātes noteikšanai. Nodrošināt, ka tiek apsvērta tādu pasākumu īstenošana, kas minēti Eiropas rīcības plānā nobraukšanas no skrejceļa novēršanai (EAPPRE) un Eiropas rīcības plānā neatļautas atrašanās uz skrejceļa novēršanai (EAPPRI).</p>	<p>Pastāvīgi</p>	

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

<p>OPER.002.2 Nodrošināt jaunā globālā ziņošanas formāta (GRF) ieviešanu skrejceļa virsmas apstākļiem - ICAO EUR reģionā.</p>	<p>Uz uzraudzību vērsta GRF ieviešana (kurā būtu CAA, lidlauki, GSV, AIS, METEO, gaisa pārvadātāji, ieskaitot biznesa aviāciju un militāro jomu). Sekot efektīvam GRF ieviešanas plānam, lai ieviestu GRF noteiktajā termiņā.</p>	<p>Pastāvīgi Decembris, 2021</p>	<p>Izpildīts</p>
--	--	---	------------------

4.11 OPER.003 Bīstama satuvināšanās gaisā (Sadursmes gaisā - MAC)

<p>EPAS darbības numurs un nosaukums:</p> <ul style="list-style-type: none"> • MST.0028 Iekļaut Bīstamu satuvināšanos Valsts aviācijas drošuma plānā (SPAS) • MST.0024 Drošas distancēšanās zudums starp civilajiem un militārajiem gaisa kuģiem • MST.0030 SESAR risinājumu ieviešana, kuru mērķis ir samazināt sadursmju gaisā skaitu maršrutā un TMA • MST.0038 Gaisa telpas sarežģītība un satksmes intensitāte
<p>Komandas līderis: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs un Aeronavigācijas daļas vadītājs</p>
<p>Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: CAA LV inspektori, organizāciju drošuma vadītāji</p>

<p>Vēlamais rezultāts: Palielināt drošību, pastāvīgi novērtējot un uzlabojot riska kontroli, lai mazinātu RE un RI risku</p>			
<p>Atbildīgais: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs un Aeronavigācijas daļas vadītājs</p>			
<p>Darbības</p>	<p>Starprezultāts</p>	<p>Izpildes laiks</p>	<p>Statuss</p>
<p>OPER.003.1</p>			

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

<p>Nodrošināt, ka riska zona tiek nepārtraukti novērtēta un uzlabota riska kontrole, lai mazinātu sadursmju gaisā risku.</p>	<p>Vienots darbību kopums, kas saistīts ar identificētiem, notvertiem un oficiāli novērtētiem drošuma jautājumiem, piemēram: uztvere un situācijas apzināšanās, lidojuma parametru un automatizācijas režīmu uzraudzība, kas izveidoti un izmērīti, lai uzraudzītu to efektivitāti. Nodrošināt, ka tiek apsvērta to pasākumu īstenošana, kas ierosināti Eiropas gaisa telpas pārkāpumu riska samazināšanas rīcības plānā.</p>	<p>Pastāvīgi</p>	
<p>OPER.003.2 Nodrošināt EASA rekomendāciju īstenošanu saistībā ar civilo un militāro gaisa kuģu distancēšanas nodrošināšanu</p>	<p>Apstiprināt un pilnībā piemērot apkārtrakstu 330 “Civilā un militārā sadarbība gaisa satiksmes pārvaldībā”.</p> <p>Cieši koordinēt, lai izstrādātu, saskaņotu un publicētu ekspluatācijas prasības un instrukcijas valsts gaisa kuģiem, lai nodrošinātu, ka vienmēr tiek ievērots “due regard” princips attiecībā pret civiliem gaisa kuģiem.</p> <p>Atbalstīt civilās un militārās ATM koordinācijas procedūru ES līmenī izstrādi un saskaņošanu.</p> <p>Ziņot par attiecīgajiem atgadījumiem EASA.</p> <p>Atvieglot / padarīt militārajām vienībām pieejamus primāro novērošanas radaru datus civilajām ATC vienībām. Šīs darbības mērķis ir nodrošināt, ka dalībvalstis ievēro</p>	<p>Pastāvīgi</p> <p>Pastāvīgi</p> <p>Pastāvīgi</p> <p>Pastāvīgi</p>	

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

	rekomendācijas un sniedz atgriezenisko saiti par īstenošanu.		
OPER.003.3 Nodrošināt SESAR risinājumu ieviešanu		Pastāvīgi	
OPER.003.4 Uzskatīt “gaisa telpas sarežģītību” un “satiksmes intensitāti” par lidojuma drošuma faktoriem, kas ietekmē nekontrolējamo gaisa telpu, tostarp pierobežu zonas	Īstenotā paraugprakse	2023	

4.12 OPER.004 Drošums uz zemes (gaisa kuģa iekraušana, pretapledošanas apstrāde, degvielas uzpildīšana, bojājumi uz zemes utt.)

EPAS darbības numurs un nosaukums: MST.0028 Iekļaut Virszemes drošumu Valsts aviācijas drošuma plānā (SPAS)
Komandas līderis: CAA LV Lidlauku standartu un drošības daļas vadītājs
Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: CAA LV inspectors, Organizāciju drošuma vadītāji

Vēlamais rezultāts: Palielināt drošuma līmeni, pastāvīgi novērtējot un uzlabojot riska kontroles, lai mazinātu risku drošuma uz zemes jomā			
Atbildīgais: CAA LV Lidlauku standartu un drošības daļas vadītājs			
Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
OPER.004.1 Nodrošināt, ka riska zona tiek nepārtraukti novērtēta un riska kontroles uzlabotas, lai mazinātu risku drošumam uz zemes.	Vienots darbību kopums, kas saistīts ar identificētiem, uztvertiem un oficiāli novērtētiem drošuma jautājumiem, kas	Pastāvīgi	

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

	izveidots un tiek mērīts efektivitātes noteikšanai.	
--	---	--

4.13 OPER.005 Sadursmes ar zemi

EPAS darbības numurs un nosaukums: MST.0028 Iekļaut sadursmes ar zemi Valsts aviācijas drošuma plānā (SPAS)

Komandas līderis: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs

Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas inspektori, organizāciju (gaisa pārvadātāju) drošuma vadītāji

Vēlamais rezultāts: Uzlabot drošumu, pastāvīgi novērtējot un uzlabojot riska kontroles, lai mazinātu sadursmes ar zemi risku

Atbildīgais: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
OPER.005.1 Nodrošināt, ka riska zona tiek nepārtraukti novērtēta un riska kontroles uzlabotas, lai mazinātu sadursmju ar zemi risku.	Vienots darbību kopums, kas saistīts ar identificētiem, uztvertiem un oficiāli novērtētiem drošuma jautājumiem, kas izveidots un tiek mērīts efektivitātes noteikšanai.	Pastāvīgi	

4.14 OPER.006 Gaisa kuģa vide

EPAS darbības numurs un nosaukums: MST.0028 Iekļaut Gaisa kuģa vidi Valsts aviācijas drošuma plānā (SPAS)

Komandas līderis: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs

Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas inspektori, Organizāciju (gaisa pārvadātāju) drošuma vadītāji

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

Vēlamais rezultāts: Uzlabot drošumu, pastāvīgi novērtējot un uzlabojot riska kontroles, lai mazinātu uguns, dūmu un izgarojumu risku			
Atbildīgais: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs			
Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
OPER.006.1 Nodrošināt, ka riska zona tiek nepārtraukti novērtēta un riska kontroles uzlabotas, lai mazinātu uguns, dūmu un izgarojumu risku.	Vienots darbību kopums, kas saistīts ar identificētiem, uztvertiem un oficiāli novērtētiem drošuma jautājumiem, kas izveidots un tiek mērīts efektivitātes noteikšanai.	Pastāvīgi	

4.15 OPER.007 Helikopteru ekspluatācija:

- Helikoptera neparasts stāvoklis lidojumā (kontroles zaudēšana – LOC-I)
- Reljefa un šķēršļu konflikts

<p>EPAS darbības numurs un nosaukums:</p> <ul style="list-style-type: none"> • MST.0028 Iekļaut helikopteru ekspluatāciju Valsts aviācijas drošuma plānā (SPAS) • MST.0015 Helikopteru drošuma notikumi. Kompetentās iestādes sadarbībā ar nozares pārstāvjiem katru gadu vai reizi divos gados organizē helikopteru drošuma pasākumus. EHEST, IHST, CA, <i>Heli Offshore</i> vai citus drošuma veicināšanas materiālu avotus var brīvi izmantot un popularizēt • MST.0031 SESAR risinājumu ieviešana, kuru mērķis ir atvieglot drošus IFR lidojumus. Dalībvalstīm kopā ar savu Aeronavigācijas pakalpojumu sniedzēju (ANSP) un lidojumu procedūru izstrādātājiem (ja tie atšķiras no ANSP) jāizvērtē iespēja savā gaisa telpā izveidot zema līmeņa IFR maršrutu tīklu, lai atvieglotu drošu helikoptera ekspluatāciju. Šie SESAR risinājumi, kas izstrādāti drošuma uzlabošanai, jāievieš, ciktāl tas ir iespējams
Komandas līderis: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs un Aeronavigācijas daļas vadītājs

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: CAA LV inspektori, Organizāciju drošuma vadītāji

Vēlamais rezultāts: Nepārtraukti novērtēt un uzlabot riska kontroli helikoptera neparasta stāvokļa lidojumā (kontroles zudums) un reljefa un šķēršļu konflikta zonās

Atbildīgais: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs un Aeronavigācijas daļas vadītājs

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
<p>OPER.007.1 Nodrošināt, ka riska zona tiek nepārtraukti novērtēta un riska kontroles uzlabotas, lai mazinātu helikopteru ekspluatācijas risku.</p>	<p>Vienots darbību kopums, kas saistīts ar identificētiem, uztvertiem un oficiāli novērtētiem drošuma jautājumiem, kas izveidots un tiek mērīts efektivitātes noteikšanai.</p>	<p>Pastāvīgi</p>	
<p>OPER.007.2 Organizēt helikopteru drošuma pasākumus.</p>	<p>Izstrādāt aktivitāšu plānu kopā ar Militārās un robežsardzes aviācijas nodaļām.</p> <p>Drošuma semināru, semināru un sanāksmju organizēšana, lai apmainītos ar informāciju par drošuma veicināšanas materiāliem.</p>	<p>Augusts, 2022</p> <p>Ik gadu vai katrus divus gadus</p>	
<p>OPER.007.3 Nodrošināt SESAR risinājumu ieviešanu, kuru mērķis ir atvieglot drošus IFR lidojumus.</p>		<p>Pastāvīgi</p>	

4.16 OPER.008 ispārējās nozīmas aviācija - Sistēmiskie veicinātāji

EPAS darbības numurs un nosaukums:

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

- MST.0025 Uzlabot drošuma vēstījumu izplatīšanu
- MST.0027 Veicināt drošuma kultūru Vispārējās nozīmes aviācijā (VNA)

Komandas līderis: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs un Aeronavigācijas daļas vadītājs

Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: CAA LV inspektori, Aviācijas organizāciju pārstāvji (training organisationstreniņu organizācijas, federācijas, klubi, asociācijas, aviācijas koledžas un institūti), kas apņēmušies ievērot drošuma prasības VNA

Vēlamais rezultāts: Samazināt bojāgājušo skaitu VNA, ieviešot sistēmiskus veicinātājus

Atbildīgais: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs un Aeronavigācijas daļas vadītājs

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
<p>OPER.008.1 Uzlabot drošuma veicināšanas un apmācības materiālu izplatīšanu iestādēs, asociācijās, aeroklubos, apdrošināšanas sabiedrībās, kur mērķauditorija būtu lidojumu instruktori un / vai piloti, izmantojot tādas metodes kā drošuma semināri un drošuma dienas / vakari.</p>	<p>CAA LV nodrošinās savu vispārējās aviācijas drošuma veicināšanas platformu, kas pieejama CAA LV vietnē, un sadarbosies ar VNA sabiedrību, lai palielinātu izpratni par svarīgām drošuma tēmām.</p> <p>Drošuma darbsemināru, semināru un sanāksmju organizēšana, lai apmainītos ar informāciju par drošuma veicināšanas materiāliem.</p>	<p>Pastāvīgi</p> <p>6 mēnešu cikls</p>	
<p>OPER.008.2 Valsts drošuma pārvaldības pasākumos iekļaut noteikumus, kas atvieglo un veicina drošuma kultūru (ieskaitot taisnīguma kultūru) VNA, lai</p>	<p>Iekļaut noteikumus par drošuma kultūru VNA (ieskaitot taisnīguma kultūru VNA) SSP LV.</p>	<p>Pastāvīgi</p>	

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

veicinātu pozitīvu izturēšanos pret drošumu un mudinātu ziņot par atgadījumiem.	Turpināt apkopot datus par Latvijas VNA floti, kā arī par nolidotajām stundām. Mērīt drošuma rādītājus (t.i., pilotu kvalifikāciju un kompetenci) VNA.	Pastāvīgi Pastāvīgi	
---	---	----------------------------	--

4.17 OPER.009 Vispārējās nozīmes aviācija - Kontroles saglabāšana

EPAS darbības numurs un nosaukums: MST.0028 Iekļaut Vispārējās nozīmes aviāciju - Kontroles saglabāšana Valsts aviācijas drošuma plānā (SPAS)
Komandas līderis: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs
Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas inspektori, Aviācijas organizāciju pārstāvji (training organisationstreniņu organizācijas, federācijas, klubi, asociācijas/aviācijas koledžas un institūti), kas apņēmušies ievērot drošuma prasības VNA

Vēlamais rezultāts: Samazināt kontroles zaudēšanas nelaiemes gadījumu risku			
Atbildīgais: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs			
Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
OPER.009.1 Pilotu apmācības un kvalifikācijas pārbaudes laikā veikt mērķtiecīgu instruktoru un eksaminētāju darbības uzraudzību, lai nodrošinātu, ka kontroles zaudēšanas riska mazināšanas darbības aptver tādas tēmas kā gaisa kuģa ekspluatācijas raksturlielumiem, gatavošanās lidojumam un lidojuma izpilde, uzskrejas leņķa loma, draudu un kļūdu pārvaldība (TEM), izvairīšanās un atgūšanās no	Tiek izveidotas uzlabotas procedūras, ieskaitot kontrolsarakstus. Drošuma darbību definēšana un programmēšana pabeigta. Tiek uzraudzīta darbību īstenošana un pēcpārbaude Drošuma rādītāju mērīšana ir vērsta uz lidošanas prasmju uzlabošanu, pilotu	Decembris, 2021 Katru gadu Katru gadu	Izpildīts

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

gaisa kuģa neparasta stāvokļa un iekrišanas, kā arī apjukuma un pārsteiguma vadība.	situācijas apzināšanos un gaisa kuģa neparasta stāvokļa vai iekrišanas vadību, lai novērstu nelaimes gadījumus, ko izraisa kontroles zaudēšana, kas ir visnozīmīgākā ekspluatācijas riska zona VNA.	
---	---	--

4.18 OPER.010 Vispārējās nozīmes aviācija - sadzīvošana ar laika apstākļiem

EPAS darbības numurs un nosaukums: MST.0028 Iekļaut Vispārējās nozīmes aviācija - sadzīvošana ar laika apstākļiem Valsts aviācijas drošuma plānā (SPAS)
Komandas līderis: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs
Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas inspektori, Aviācijas organizāciju pārstāvji (mācību organizācijas, federācijas, klubi, asociācijas aviācijas koledžas un institūti), kas apņēmušies ievērot drošuma prasības VNA

Vēlamais rezultāts: Uzlabot drošumu, samazinot ar laika apstākļiem saistīto nelaimes gadījumu skaitu

Atbildīgais: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
OPER.010.1 Pilotu informēšanai par laika apstākļiem nodrošināt piekļuvi drošuma veicināšanas materiāliem (video), kas attiecas uz tādām tēmām kā laika apstākļu apzināšanās, sagatavošanās lidojumam, lidojuma vadība un pēclidojuma analīze, lidojuma informācijas pakalpojumu (FIS) izmantošana, moderno tehnoloģiju, tostarp pilotu kabīnes laikapstākļu informācijas sistēmas priekšrocību izmantošana	Izveidot VNA drošuma rīcības grupu (VNA SAG) un tās kompetences ietvarus.	Maijs, 2023	Procesā
	Uzlabot drošuma informācijas saturu un piekļuvi tam CAA LV vietnē.	Maijs, 2023	
	Nodrošināt vadlīniju materiālus VNA pilotiem.	Maijs, 2023	

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

(ieskaitot integrēto GPS, ar mobilajām ierīcēm / 4G savienotas lietotnes utt.), komunikāciju ar GSV dispečeru, netīšu ielidošanu instrumentālos laikapstākļos (IMC), apdraudējuma un kļūdu pārvaldību (TEM) un cilvēka faktoru (HF)			
OPER.010.2	<i>dzēsts</i>	<i>dzēsts</i>	<i>dzēsts</i>

4.19 OPER.011 Vispārējais nozīmes aviācija – Gaisa sadursmju novēršana

<p>EPAS/SPAS darbības numurs un nosaukums:</p> <ul style="list-style-type: none"> MST.0028 Iekļaut VNA – Iekļaut sadursmju gaisā novēršanu Valsts aviācijas drošuma plānā (SPAS) MAC/GA MAC / VNA gaisa telpas pārkāpumu risks vispārējās nozīmes aviācijā. Valstu kompetentajām iestādēm jāuzņemas galvenā loma ieviešanas prioritāšu un veicamo darbību noteikšanā un veicināšanā vietējā mērogā
<p>Komandas līderis: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs un Aeronavigācijas daļas vadītājs</p>
<p>Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: CAA LV inspektori, Aviācijas organizāciju pārstāvji (mācību organizācijas, federācijas, klubi, asociācijas, aviācijas koledžas un institūti), kas apņēmušies ievērot drošuma prasības VNA</p>

<p>Vēlamais rezultāts: Uzlabot drošumu, samazinot MAC un gaisa telpas pārkāpumu risku VNA</p>			
<p>Atbildīgais: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs un Aeronavigācijas daļas vadītājs</p>			
Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
<p>OPER.011.1 Izstrādāt un īstenot piemērotus riska mazināšanas pasākumus, lai novērstu gaisa telpas pārkāpumus un samazinātu MAC risku,</p>	<p>Ir identificēta VNA riska joma, tiek izveidots un pastāvīgi uzraudzīts pilns problēmjautājumu saraksts.</p>	<p>Decembris, 2022</p>	<p>Procesā</p>

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

<p>paaugstinot pakalpojuma kvalitāti, ko VNA lidojumiem sniedz aeronavigācijas pakalpojumu sniedzēji (ANSP), izmantojot mērķtiecīgu uzraudzību.</p>	<p>Drošuma darbību definēšana un programmēšana pabeigta. Tiek uzraudzīta darbību īstenošana un pēcpārbaude. Tiek veikta drošuma rādītāju mērīšana.</p>	<p>Katru gadu Katru gadu Katru gadu</p>	
<p>OPER.011.2 Izveidot skaidru un atklātu komunikāciju valstu un ieinteresēto personu līmenī par gaisa telpas pārkāpumu samazināšanas lomām, atbildību un pārvaldību, ņemot vērā trīs iespējamās galvenās sekas - sadursmes gaisā, distancēšanās pārkāpumus un gaisa kuģu ekspluatācijas traucējumus.</p>	<p>Drošuma darbsemināru, semināru, sanāksmju veikšana. Deklarētās apmācības organizācijas (tikai nekomerciālajām licencēm) jāiesaista drošuma riska pārvaldības procesā.</p>	<p>6 mēnešu cikls</p>	

4.20 OPER.012 Vispārējās nozīmes aviācija –Lidojuma vadība

<p>EPAS darbības numurs un nosaukums: MST.0028 Iekļaut Vispārējās nozīmes aviāciju – Lidojuma vadība Valsts aviācijas drošuma plānā (SPAS)</p>
<p>Komandas līderis: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs</p>
<p>Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas inspektori, Aviācijas organizāciju pārstāvji (training organisationstreniņu organizācijas, federācijas, klubi, asociācijas, aviācijas koledžas un institūti), kas apņēmušies ievērot drošuma prasības VNA</p>

<p>Vēlamais rezultāts: Samazināt nāves gadījumu un nopietnu ievainojumu skaitu VNA</p>			
<p>Atbildīgais: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs</p>			
<p>Darbības</p>	<p>Starprezultāts</p>	<p>Izpildes laiks</p>	<p>Statuss</p>
<p>OPER.012.1</p>			

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

Uzlabot izveidotā drošuma veicināšanas materiālu izplatīšanu un nodrošināt tam piekļuvi, pievēršoties tādām tēmām kā navigācija, degvielas pārvaldība, izpratne par reljefu un šķēršļiem un piespiedu nosēšanas, izmantojot drošuma seminārus, instruktoru / eksaminētāju seminārus.	CAA LV padara pieejamu tiešsaistes platformu, kas pieejama CAA LV vietnē, lai atvieglotu drošuma veicināšanas materiālu izplatīšanu.	Maijs, 2023
	Nodrošināt VNA pilotus ar vadlīniju materiāliem.	Maijs, 2023
	Vadīt VNA SAG sapulces	3 mēnešu cikls

4.21 OPER.013 PPL/LAPL mācību programmā iekļautas nepieciešamās zināšanas meteoroloģiskās informācijas jomā

EPAS darbības numurs un nosaukums: MST.0036 Valsts aviācijas drošuma plānā (SPAS) PPL/LAPL mācību programmā nepieciešamās zināšanas meteoroloģiskās informācijas jomā
Komandas līderis: Personāla sertificēšanas daļas vadītājs
Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: PEL inspektori, organizāciju pārstāvji (PPL/LAPL piloti, gaisa kuģu lidojumu apkalpes locekļu apmācību veicēji, apvienības, klubi, asociācijas, aviācijas universitātes un mācību organizācijas) – attiecas uz VNA

Vēlamais rezultāts: Samazināt nāves gadījumu un nopietnu ievainojumu skaitu VNA			
Atbildīgais: Personāla sertificēšanas daļas vadītājs			
Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
OPER.013.1 Izveidot sabalansētus mācību mērķus PPL/LAPL mācību programmas priekšmetā "Meteoroloģija"	Izstrādāti mācību mērķi, jautājumu bankā iekļauti jautājumi. Šādiem mērķiem jābūt neakadēmiska rakstura un jāasniedz mācību mērķi šādās jomās:	Maijs, 2022	Izpildīts

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

	<ul style="list-style-type: none"> — darbības ar uz zemes izvietotu laikapstākļu noteikšanas radaru, stiprās un vājās puses; — darbības ar meteoroloģisko satelītu, stiprās un vājās puses; — matemātisko modeļu izmantošana laikapstākļu prognozēšanā, stiprās un vājās puses. 	
--	--	--

4.22 Lidlauki

EPAS darbības numurs un nosaukums: MST.0029 SESAR skrejceļa drošuma risinājumu ieviešana
Komandas līderis: Lidlauku standartu un drošības daļas vadītājs
Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: Lidlauku standartu un drošības daļa, Aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējs, Lidlauki

Vēlamais rezultāts: SESAR risinājumi, kas izstrādāti skrejceļa drošuma uzlabošanai, tiek ieviesti, cik vien tas ir iespējams			
Atbildīgais: Lidlauku standartu un drošības daļas vadītājs			
Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
ADR.001.1 Ciktāl tas ir iespējams, ierosināt Skrejceļa drošuma komandā apsvērt SESAR risinājumus (risinājumi Nr. 01, 02, 04, 26, 47, 48, 70), kas izstrādāti skrejceļa drošuma uzlabošanai. Skatīt SESAR risinājumu kataloga 2019. gada trešo izdevumu:	SESAR risinājumi skrejceļa drošumam apspiesti Skrejceļa drošuma komandā.	Pastāvīgi	

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

https://www.sesarju.eu/sites/default/files/documents/reports/SESAR_Solutions_Catalogue_2019_web.pdf

4.23 Apkalpošana uz zemes

EPAS darbības numurs un nosaukums: RMT.0728 Prasību izstrāde attiecībā uz apkalpošanu uz zemes

Komandas līderis: Lidlauku standartu un drošības daļas vadītājs

Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: Lidlauku standartu un drošības daļa

Vēlamais rezultāts: Nodrošināt uzraudzības spējas

Atbildīgais: Lidlauku standartu un drošības daļas vadītājs

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
<p>ADR.001.2</p> <p>Sekot IR / AMC un GM norisēm un sagatavoties to piemērošanai, lai nodrošinātu atbilstību pamatprasībām, kas ietvertas Regulas (ES) 2018/1139 VII pielikumā.</p> <p>Tajā pēc nepieciešamības tiks apsvērtas ekspluatācijas prasības, organizatoriskās prasības un prasības iestādēm. Detalizētus mērķus un darbības nosaka Virszemes pakalpojumu ceļa karte, par kuru tika veiktas mērķtiecīgas konsultācijas 2019. gada 1. ceturksnī.</p>	<p>Izstrādāt aktivitāšu plānu, ņemot vērā regulējuma attīstības tendences.</p>	<p>Pastāvīgi</p>	

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

4.24 EME.001 Jauni uzņēmējdarbības modeļi

EPAS darbības numurs un nosaukums: MST.0019 Labāka ekspluatantu pārvaldības struktūras izpratne
Komandas līderis: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs
Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: CAA LV inspektori, Organizāciju drošuma vadītāji

Vēlamais rezultāts: Uzlabot drošumu, pastāvīgi novērtējot un mazinot riskus, ko rada jaunie un topošie biznesa modeļi

Atbildīgais: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
<p>EME.001.1</p> <p>Pārliecināties, ka ekspluatanta vadības sistēma ir vērsta uz drošuma problēmu identificēšanu un drošuma riska pārvaldību attiecībā uz drošumam svarīgu pakalpojumu un nomas līgumu (wet lease-in) slēgšanu.</p>	<p>Esošais gaisa pārvadātāja SRM process notver drošuma problēmas, kas atrastas caur sistemātisku apdraudējumu identificēšanu, kuras radušās drošumam kritisku pakalpojumu (piemēram, lidojumu plānošana, dzinēju apkope, navigācijas karšu nodrošinātāji, pretapledošanas apstrāde) - ārpakalpojumu un nomas līgumu (wet lease-in) izmantošanas dēļ.</p> <p>Drošuma problēmjaudājumu risks tiek novērtēts, lai noteiktu, vai un kādas darbības ir vajadzīgas.</p> <p>Visas darbības tiek pārvaldītas, izmantojot Risku reģistru.</p>	<p>Pastāvīgi</p> <p>Pastāvīgi</p> <p>Pastāvīgi</p>	
EME.001.2			

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

<p>Pārliecināies, ka ekspluatanta vadības sistēma ir vērsta uz drošuma jautājumu identificēšanu un drošuma riska pārvaldību attiecībā uz savstarpējās izmantojamības (interoperability) pasākumu ietekmi uz drošumu, t.i., savstarpējā izmantojamība attiecas uz tiem gadījumiem, kad pārvaldītājsabiedrība vai mātesuzņēmums vēlas pilnveidot savu darbību, izmantojot dažādus, vairākās dalībvalstīs cerificētus gaisa kuģu ekspluatantus (kas pieder tai pašai pārvaldītājsabiedrībai vai mātesuzņēmumam) un brīvi apmainīties ar lidmašīnām un, iespējams, apkalpēm.</p>	<p>Esošais gaisa pārvadātāja SRM process notver drošuma problēmas, kas atrastas caur sistemātisku apdraudējumu identificēšanu, kuras radušās dēļ savstarpējās izmantojamības, kur vairāki gaisa kuģa ekspluatācijas apliecības turētāji pieder pie tās paša mātesuzņēmuma vai parvaldītājsabiedrības.</p> <p>Drošuma problēmjaudājumu risks tiek novērtēts, lai noteiktu, vai un kādas darbības ir vajadzīgas.</p> <p>Visas darbības tiek pārvaldītas, izmantojot Risku reģistru.</p>	<p>Pastāvīgi</p> <p>Pastāvīgi</p> <p>Pastāvīgi</p>	
<p>EME.001.3</p> <p>Pārliecināties, ka ekspluatanta vadības sistēma ir vērsta uz drošuma jautājumu identificēšanu un drošuma riska pārvaldību attiecībā uz atšķirīgajām apkalpes locekļu līgumiskajām kārtībām, t.i., operatora pārvaldības sistēma uztver korelāciju starp ekspluatanta dažādajiem nodarbinātības veidiem (piemēram, pagaidu nodarbinātības modeļi, nodarbināšana ar nodarbinātības aģentūru starpniecību, pay-to-fly darba samaksas shēmas, pašnodarbinātās personas) un ekspluatanta saņemto ziņojumu par atgadījumiem skaits</p>	<p>Esošais gaisa pārvadātāja SRM process notver drošuma problēmas, kas atrastas caur sistemātisku apdraudējumu identificēšanu, kuras radušās dēļ atšķirīgajām apkalpes locekļu līgumiskajām kārtībām viena gaisa pārvadātāja ietvaros.</p> <p>Drošuma problēmjaudājumu risks tiek novērtēts, lai noteiktu, vai un kādas darbības ir vajadzīgas.</p> <p>Visas darbības tiek pārvaldītas, izmantojot Risku reģistru.</p>	<p>Pastāvīgi</p> <p>Pastāvīgi</p> <p>Pastāvīgi</p>	
<p>EME.001.4</p> <p>Pārliecināties, ka ekspluatanta vadības sistēma ir vērsta uz drošuma problēmu identificēšanu un</p>	<p>Esošais gaisa pārvadātāja SRM process notver drošuma problēmas, kas atrastas caur</p>	<p>Pastāvīgi</p>	

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

<p>drošuma riska pārvaldību, lai risinātu jautājumu par lidojumu apkalpes pieaugošo mobilitāti un novērtētu palielinātas personāla mainības ietekmi uz drošumu. Lidojuma apkalpes locekļu mobilitātes pieaugums varētu samazināt pieredzes līmeni un nelabvēlīgi ietekmēt periodisko apmācību, jo īpaši visu galveno kļūmju/atteižu apmācību 3 gadu laikā, efektivitāti. Ja piloti visticamākais pametīs gaisa pārvadātāju pēc mazāk nekā 3 gadiem, būtu jāpielāgo lidojuma apkalpes apmācību un jo īpaši pār kvalifikācijas kursu, nonākot pie nākamā gaisa pārvadātāja.</p>	<p>sistemātisku apdraudējumu identificēšanu, kuras radušās dēļ pilotu pieaugošo mobilitāti un personāla mainību.</p> <p>Drošuma problēmjaudējumu risks tiek novērtēts, lai noteiktu, vai un kādas darbības ir vajadzīgas.</p> <p>Visas darbības tiek pārvaldītas, izmantojot Risku reģistru.</p>	<p>Pastāvīgi</p> <p>Pastāvīgi</p>	
---	--	-----------------------------------	--

4.25 EME.002 Kiberdrošība

Nacionālais darbības numurs un nosaukums: EME.002 Kiberdrošība - Preventīvais darbs ar kiberdrošību saistītajiem jautājumiem
Komandas līderis: Aviācijas drošības daļas vadītājs
Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: CAA LV inspektori, Aviācijas organizācijas un ar kiberdrošību saistītas organizācijas (lidlauki, gaisa pārvadātāji, aeronavigācijas pakalpojumu sniedzēji, CERT, utt.)

Vēlamais rezultāts: Uzlabot drošību, mazinot risku kļūt iesaistītiem ar kiberdrošību saistītos notikumus.			
Atbildīgais: Aviācijas drošības daļas vadītājs			
Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
EME.002.1			

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

Koordinēt darba grupu, kuras satāvā ir aviācijas organizāciju norīkotas ar kibernetikas jautājumiem saistītas personas.	Organizēt sanāksmes sadarbībā ar Nacionālo CERT un Eurocontrol.	Katru gadu	Procesā
EME.002.2 Preventīvs darbs kibernetikas risku mazināšanai, nodrošinot atbilstību prasībām, kas ietvertas Latvijas Ministru kabineta noteikumu Nr. 397/2010 18. nodaļā, Regulā (ES) 1998/2015 un ICAO 17. pielikumā.	Pārbaudes un auditi saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr. 415/2010 un apstiprinātu Aviācijas drošības daļas Nacionālās uzraudzības rīcības plānu.	Katru gadu	Procesā

4.26 EME.003 Bezpilota gaisa kuģa sistēmas

Nacionālais darbības numurs un nosaukums: EME.003 Bezpilota gaisa kuģa sistēmas
Komandas līderis: Bezpilota gaisa kuģu, Eiropas Savienības lietu un starptautisko attiecību daļas vadītājs
Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: Bezpilota gaisa kuģu lidojumu drošuma nodaļa

Vēlamais rezultāts: Atbilstība prasībām un informācijas sniegšana			
Atbildīgais: Bezpilota gaisa kuģu lidojumu drošuma nodaļa			
Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
EME.003.1 Nodrošināt atbilstību IR / AMC / DA (Komisijas 2019. gada 24. maija Īstenošanas regula (ES) 2019/947 par bezpilota gaisa kuģu ekspluatācijas noteikumiem un procedūrām un Komisijas 2019. gada 12. marta Deleģētā regula	Nodrošināt uzraudzības spējas.	Decembris, 2022	Procesā

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

(ES) 2019/945) par bezpilota gaisa kuģu sistēmām un trešo valstu bezpilota gaisa kuģu sistēmu ekspluatantiem) un sekot izmaiņām normatīvajos aktos un to izstrādei.			
EME.003.2 Nodrošināt informācijas apmaiņu starp sabiedrību, UAS ekspluatantiem, pilotiem un nozares pārstāvjiem. Veicināt sabiedrības izpratni par esošajiem un gaidāmajiem UAS tiesību normām un noteikumiem.	Informācija sabiedrībai, UAS ekspluatantiem un pilotiem.	Decembris, 2022	Procesā

4.27 EME.004 Lāzeri

Nacionālais darbības numurs un nosaukums: EME.004 Lāzeri
Komandas līderis: Aeronavigācijas daļas vadītājs un Aviācijas drošības daļas vadītājs
Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: CAA LV: Drošuma riska vadība valsts līmenī. Aviācijas organizācijas: Drošuma riska vadība organizācijas līmenī

Vēlamais rezultāts:			
<ul style="list-style-type: none"> - Nacionālo un starptautisko galveno ieinteresēto personu identificēšana un iesaistīšana ar mērķi apkopot labāko ieviešanas praksi Latvijā un dalīties ar gūto pieredzi - Stingrāku pasākumu ieviešana, vēršoties pret lāzera uzbrukumiem likumdošanā - Veicināt sabiedrības izpratni par risku, kas saistīts ar lāzera uzbrukumiem 			
Atbildīgais: Aeronavigācijas daļas vadītājs un Aviācijas drošības daļas vadītājs			
Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

EME.004.1 Koordinēt darba grupu, lai izstrādātu konsekventus un efektīvus novēršanas un mazināšanas plānus, saistībā ar lāzera uzbrukumu riskam aviācijas vidē	Darba grupas izveide	Decembris, 2022	
EME.004.2 Iesaistīt organizācijās ārpus aviācijas vides, piemēram, policiju un Sabiedrības veselības departamentu, lai atrastu efektīvus pasākumus aviācijas aizsardzībai	Organizāciju ārpus aviācijas vides iesaiste	Decembris, 2022	

4.28 EME.005 Bezpilota gaisa kuģa sistēmu iespējamais radītais apdraudējums lidlaukos

Nacionālais darbības numurs un nosaukums: EME.005 Bezpilota gaisa kuģa sistēmu iespējamais radītais apdraudējums lidlaukos
Komandas līderis: Aviācijas drošības daļas vadītājs, Aeronavigācijas daļas vadītāja, Bezpilota gaisa kuģu lidojuma drošuma nodaļas vadītājs, Lidlauku standartu un drošības daļas vadītājs
Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: CAA LV Aviācijas drošības daļa, Bezpilota gaisa kuģu, Eiropas Savienības lietu un starptautisko attiecību daļa, Aeronavigācijas daļa, Lidlauku standartu un drošības daļa, aeronavigācijas un gaisa satiksmes pārvaldības pakalpojumu sniedzēji, lidostas, Iekšlietu ministrijas un Aizsardzības ministrijas struktūrvienības.

Vēlamais rezultāts: Pieņemama lidojumu drošuma nodrošināšana kā minimums lidlaukos, kuros tiek sniegti gaisa satiksmes pakalpojumi			
Atbildīgais: Bezpilota gaisa kuģu lidojuma drošuma nodaļas vadītājs			
Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
EME.005.1 Iesaistīto pušu koordinēšanas pasākumu īstenošana	Identificētas atbildīgās puses, noteiktas to atbildības	Pastāvīgi	Jauns

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

EME.005.2 Sākotnējā riska novērtējuma izstrāde	Identificēti un novērtēti iespējamie riski	Pastāvīgi	Jauns
EME.005.3 Plāna attiecībā uz neatļautām UAS darbībām lidlauku tuvumā izstrāde un īstenošana	Vienota izpratne par sistemātisko pieeju korektīvajām un preventīvajām darbībām. Koordinēta un skaidra rīcība saistībā ar neatļautām UAS darbībām lidlauku tuvumā.	Decembris, 2023	Jauns